

Oponentní posudek

diplomové práce „Didaktický postup nácviku základních dovedností ve střelbě z pistole v moderním pětiboji“.

Autor diplomové práce : Jan Jakubiček

Oponent : Ing. Jan Brych, Katedra technických a úpolových sportů FTVS KU, Praha

Diplomová práce se zabývá nácvikem jedné z disciplín moderního pětiboje – střelbou ze vzduchové pistole. Tato disciplína v moderním pětiboji má od vzduchové pistole podle Pravidel ISSF (Světové federace sportovní střelby) několik zásadních odlišností. Tyto odlišnosti se do jisté míry musí promítnout do tréninku moderního pětibojaře, aby mohl dosahovat vysokých výsledků.

Autor práce se v první kapitole zabývá vedle historie pravidly moderního pětiboje. Střelba v moderním pětiboji byla prováděna nejprve systémem „duel“, tj. na otočnou figuru, současná pravidla předeepisují střelbu ze vzduchové pistole na mezinárodní terč podle pravidel ISSF – desetikruhový o průměru 155,5 mm a černým středem (7-10) o průměru 59,5 mm.

V moderním pětiboji se střílí 20 ran, všechny rány jednotlivě v časovém limitu, což činí tuto disciplínu velmi náročnou.

Připomínka ke str. 14 – Pravidla sportovní střelby ISSF rozlišují 4 kategorie – muže, juniory, ženy a juniorky. Kategorie dorost je pouze v našich národních pravidlech, stejně jako kategorie žáci. Řád sportovní střelby zařazuje pak starší střelce do kategorií senioři, seniorky, veteráni podle data narození, což pro tuto práci není pochopitelně důležité.

Autor velmi správně zdůrazňuje dva základní rozdíly ve střelbě v pětiboji proti střelbě podle pravidel ISSF. Zásadní rozdíl je v tom, že pětibojař po každém výstřelu odkládá zbraň na střelecký stůl a pro každý další ji musí znovu uchopit pokud možno stejně. Uchopení a držení zbraně je proto třeba věnovat zvýšenou pozornost a trénovat je.

Druhou naprosto zásadní odlišností je nutnost, aby závodník dosahoval vysoké výkonnosti i v dalších čtyřech disciplínách. Této skutečnosti je věnována v práci velká a potřebná pozornost.

V kapitole 2 jsou rozebírána teoretická východiska pro střelecký trénink pětibojaře.

V podrobném popisu průběhu závodu je uvedeno, že po posledním výstřelu následuje někdy kontrola zbraní (str.19). Kontrola zbraní by měla následovat vždy, jinak rozhodčí porušuje bezpečnostní standardy pro střelné zbraně. I když se jedná „pouze“ o vzduchové zbraně, je kontrola nutná.

Autor práce uvádí, že pro střelbu není možno stanovit somatotyp. U moderního pětiboje je vzhledem k povaze zařazených sportovních disciplín takový pokus skutečně zbytečný.

Správně je poukázáno, že jeden z rozhodujících faktorů je technika střelby.

V kapitole 2.4 Metodika jsou uváděna pravidla bezpečnosti., pod bodem E – „nabitá pistole se nesmí dát z ruky“. Je otázka, jak si v tom případě má střelec počínat při závadě zbraně, kdy rozhodčí musí zkontrolovat, zda jde o zaviněnou nebo nezaviněnou závalu.

Možnosti při zaujímání střeleckého postoje jsou skutečně dost široké a individuální.

V současné době trenéři spíše inklinují k menšímu úhlu mezi spojnici ramen a rukou se zbraní. Doporučuje to i Skanaker (2007). Názor na to není jednoznačný. (str. 38)

Uchopení zbraně je velmi důležité (důvody viz výše). Malíček prakticky zbraň nedrží, protože vzhledem ke své délce nemůže pažbu obtočit a je jen přiložen. Rovněž nesmí na pažbu tlačit. K dýchání musím podotknout, že rozdýchávání před výstřelem nepovažuji za dobré, spíše je třeba volit hlubší vdechy a výdechy po výstřelu.

Míření je probráno (str. 41 a další) velmi podrobně. Jedná se o rozhodující prvek přesného výstřelu. Bod 7 je ve sportovní střelbě pojmenován „domiřování“. Toto pojmenování vystihuje velmi dobře tuto činnost.

Spouštění (str. 43 a další) je činnost, která ve své konečné fázi probíhá na hranici podvědomí. Nelze totiž s plným soustředěním sledovat mířidla a současně průběh spouštění. Je třeba připomenout, že na pistolích všeho druhu, včetně vzduchových, je možno nastavit jediný odpor. U vzduchové pistole předpisují pravidla odpor spoušti min. 500 gramů. Některým střelcům vyhovuje odstranění 1. odporu. Je to otázka cviku a individuální techniky, ale je to možné.

V kapitole 5.3.1 je uvedena i střelba na sucho i ostrá střelba s pistolí v opačné ruce. Zde je poněkud ztížená situace, neboť závodní zbraně jsou vybaveny ortopedickou pažbou (v mezích pravidel) a na cvičení lze pohlížet skutečně jen jako na nácvik rovnováhy ve střeleckém postoji.

V práci uváděné postupy a tréninkové prostředky jsou v plném rozsahu použitelné na všech úrovních výcviku sportovců. Pro špičkové závodníky ve sportovní střelbě (ISSF) je navíc k dispozici zařízení SCATT, což je diagnostické zařízení, které umožňuje komplexní kontrolu činnosti střelce jak při suchém tréninku, tak při ostré střelbě. Jeho využití při tréninku předních pětibojařů by bylo určitě přínosem.

K seznamu použité literatury : opakuje se dvakrát pozice 5, autor Fyziologie sportovní střelby se jmenuje KRYL (ve vlastním textu práce je jmenován správně), v textu je několikrát citován Chmel, K. (2007), v seznamu není uveden. Jsou to jen administrativní chyby, ale potřeba se jich vyvarovat.

Celkově hodnotím tuto práci jako výbornou. Postihuje zadané téma v potřebné šíři i hloubce. Svědčí o znalostech i o praktických zkušenostech diplomanta.

Praha, 16.9.2008

Ing. Jan Brych